

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Gemeente Zwolle
Aangevraagde activiteiten :	WNB Ontheffing soortenbescherming aanvraag
Datum ontvangst aanvraag :	22.07.2022
Locatie :	Stinspark Stinspad 2 Zwolle
Datum beschikking :	17.01.2023
Kenmerk :	D2022-09-002461
Zaaknummer :	2022-009940

Datum verzending
17.01.2023

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	6
B.2	Algemeen	6
B.3	Soortspecifiek	7
B.4	Overige zaken	8
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	9
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	9
C.1.1	Bevoegdheid	9
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	9
C.1.2	Procedure	9
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	9
C.1.2.2	Relevante overige besluiten	9
C.1.3	Toetsingskader soorten	9
C.1.3.1	Wettelijke regels	9
C.1.3.2	Provinciaal beleid	10
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	11
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	11
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	11
C.2.2	Doel van het project	11
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	12
C.2.4	Periode	12
C.2.5	Onderliggende documenten	12
C.2.6	Aanvullende gegevens	12
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	12
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	12
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	12
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	14
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	17
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	17
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	18
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	18
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	18
D.	SLOTCONCLUSIE	19

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

De heer [REDACTED] van het adviesbureau Ecogroen heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 22 juli 2022² ontvangen en geregistreerd onder zaaknummer 2022-009940.

Op 25 oktober en 25 november 2022 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen³.

De aanvraag is gedaan vanwege herinrichtingswerkzaamheden in het Stinspark in Zwolle. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁴ te verlenen van verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten en soorten van de Vogelrichtlijn. In het bijzonder gaat het huismus opzettelijk te verstoren⁵ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van huismus te beschadigen of te vernielen⁶ en om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁷.

Deze ontheffing heeft betrekking op herinrichtingswerkzaamheden op de locatie Stinspark Stinspad 2 Zwolle.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 november 2024.

De motivering voor ons besluit is in *C. Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

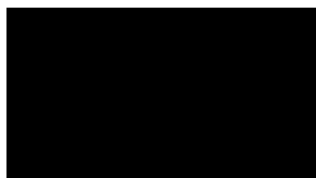
Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in *B. Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Ecogroen, t.a.v. de heer [REDACTED];

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb.

² Registratiekenmerk aanvraag provincie: D2022-07-003348.

³ Ons registratiekenmerk: D2022-10-003171 en D2022-11-008191.

⁴ Op basis van art. 3.3, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb.

⁵ Art. 3.5, tweede lid Wnb

⁶ Art. 3.5, vierde lid Wnb

⁷ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U stuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op de volgende manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geef u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-09-002461). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geef u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologisch deskundige⁸, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsprocedure, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereiniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Soortspecifiek

Huismus

Kwetsbare periode

5. De uitvoering van de sloopwerkzaamheden, waarbij de nestlocaties van de huismus ongeschikt worden gemaakt vindt buiten de meest kwetsbare perioden van de huismus plaats. De meest kwetsbare periode is de voortplantingsperiode. Deze loopt globaal van 1 maart tot en met 31 augustus (rood in onderstaand overzicht).

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Huismus												
Voortplantingsperiode												
Vorstperioden												

6. Het ongeschikt maken van nestplaatsen tijdens een aaneengesloten vorstperioden van minimaal drie dagen in de periode december tot en met februari is niet toegestaan. Zo'n vorstperiode vormt ook een kwetsbare periode. Deze periode is weergegeven in oranje in het overzicht in voorschrift 5. Bij een dergelijke vorstperiode blijven ook overdag de temperaturen lager dan 0 graden Celsius. Het ontoegankelijk maken moet daarvoor of daarna worden uitgevoerd.
7. Afhankelijk van de weersomstandigheden verschuiven de kwetsbare perioden, waardoor ze langer dan wel korter zijn dan weergegeven in de tabel in voorschrift 5. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van het ontoegankelijk maken van de nestplaatsen wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus. Afwijkingen in de uitvoering van de weergegeven standaard in voorschrift 5 onderbouwt de ecologisch deskundige in het logboek.

Permanente mitigatie

8. Minimaal 3 maanden voor de sloop van de schuur met nestlocaties van de huismus zijn er binnen 200 meter van de oorspronkelijke nestplaatsen 16 permanente nestkasten van het type mussenloft Almeria (Virvare) geplaatst. De locaties zijn weergegeven in bijlage 3 van dit besluit.
9. De permanente nestkasten worden geplaatst op een geschikte plaats, zoals beschreven in bijlage 2 'voorwaarden vervangende nestplaatsen huismus'. Omdat het hier om permanente mitigatie gaat buiten het plangebied aan huizen en gebouwen van derden zijn in bijlage 4 van dit besluit de toestemmingsverklaringen van de betreffende eigenaren opgenomen.

Egel

Werkzaamheden rondom potentiële verblijfplaatsen egel

10. De bestaande hagen in het projectgebied, die eventueel als verblijfplaats voor de egel kunnen dienen binnen het Stinspark, blijven behouden (zie voor locaties hagen in figuur 1 van ons besluit).
11. Werkzaamheden rondom deze hagen, die als geschikte verblijfplaats voor de egel kunnen dienen (zie figuur 1 van dit besluit) worden zoveel mogelijk buiten de kwetsbare perioden van de egel uitgevoerd (rood in onderstaande tabel). Dit betekent dat de werkzaamheden worden uitgevoerd tussen 1 september en 1 november (buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van egel). De werkzaamheden worden uitgevoerd nadat uit een controle van de ecologisch deskundige blijkt dat er geen egels aanwezig zijn in het projectgebied. Bij het vaststellen van in gebruik zijnde nesten van egels worden de werkzaamheden ter plekke uitgesteld (zone van circa 5

meter rond het nest) tot de aanwezige egels u t eigen beweging een ander heenkomen heeft gezocht.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Huismus Voortplantings- en overwinteringsperiode												

12. Werken in de periode 1 november tot en met 15 maart (kwetsbare winterperiode egel, zie bovenstaande tabel) rondom deze hagen is alleen mogelijk als uit een controle van de ecologisch deskundige blijkt dat er geen overwinterende egels aanwezig zijn. Bij het vaststellen van een verblijfplaats van een overwinterende egel, wordt deze verblijfplaats gemarkeerd, onverstoorde gelaten en worden werkzaamheden in een zone van circa 5 meter rondom deze plek u tgesteld tot de aanwezige egel ontwaakt is uit de winterslaap en uit eigen beweging een ander heenkomen heeft gezocht.
13. Werken in de periode 15 maart en 1 september (kwetsbare voortplantingsperiode egel) rondom deze hagen is alleen mogelijk als uit een controle van de ecologisch deskundige blijkt dat hier geen egels aanwezig zijn. Bij het vaststellen van een in gebruik zijnde nest van een egels bij deze hagen wordt deze verblijfplaats gemarkeerd, onverstoorde gelaten en worden de werkzaamheden in een zone van 5 meter rondom dit nest uitgesteld tot de aanwezige egel uit eigen beweging een ander heenkomen heeft gezocht.

Tijdelijke mitigatie

14. In de omgeving van het projectgebied worden vier tijdelijke egelkasten op geschikte plekken met voldoende dekking door struiken/beplanting geplaatst, waar naar de egel tijdens de werkzaamheden kan uitwijken (zie bijlage 3 van dit besluit voor locaties van de egelkasten).

Permanente mitigatie

15. Bij de toekomstige inrichting van het park wordt rekening gehouden met de egel. De in het park aanwezige hagen (met een oppervlakte van circa 230 m²) met mogelijke verblijfplaatsen van egel blijven behouden. Daarnaast wordt het park meer geschikt gemaakt als leefgebied voor de egel door de aanleg van diverse groenvoorzieningen (o.a. 1.500 m² bosplantsoen, 170 are bloemrijk gras en 140 are intensief gazon).

B.4 Overige zaken

16. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus en egel.
17. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van u tvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteit vindt plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteit ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteit vindt plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteit uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Zwolle
Wet natuurbescherming - onderdeel Gebiedsbescherming/Natura 2000	Provincie Overijssel

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Rijntakken) ligt op ca. 1,45 km afstand van het projectgebied. Op deze afstand kunnen directe effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten. Eventueel kan er echter sprake zijn van indirecte effecten door stikstofdepositie bij gebruik van mobiele werktuigen en verkeer voor de herinrichting. Deze effecten zijn nu niet inzichtelijk gemaakt.

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

⁹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

Ook het Besluit natuurbescherming¹⁰ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹¹ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹² is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹³ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Indels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitzbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zichzelf niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁴ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

¹⁰ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹³ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁴ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Strootman landschapsarchitecten en Paul de Kort hebben in opdracht van gemeente Zwolle een definitief ontwerp u tgebracht om het Stinspark in Zwolle volledig te herinrichten. Hierbij wordt meer functie gegeven aan het park door het creëren van meer speel- en klimruimtes, groen, beboste wandelpaden, (kleinschalige) evenementruimtes, plaatsen van een kunstwerk en er een belevenispark van te maken. Om het plan te realiseren, wordt het stadswater rondom het projectgebied verbreed, een nieuwe brug over het water gebouwd, delen van het Stinspark verhoogd door ontgraven grond op te brengen. Daarnaast vindt er aanplant plaats van nieuwe bomen, worden 32 reeds in park aanwezige bomen verplaatst en vindt er aanplant van overig groen plaats (zoals bloemstroken, bosaanplant). De momenteel aanwezige bebouwing van de dierenweide, bestaande uit twee schuurtjes, wordt gesloopt.

Planning werkzaamheden

- In november 2022 wordt gestart met het verplanten van bomen, het uitbreiden van de watergangen en het opgraven van de grond aan de westelijke en oostelijke zijden. Dit wordt gedaan onder archeologisch toezicht en duurt vier weken per zijde.
- Ergens in de periode vanaf 1 november 2022 tot 1 maart 2023, na het verlenen van de ontheffing, wordt de aanwezige bebouwing gesloopt.
- In januari 2023 wordt gestart met de civiele werkzaamheden, zoals het verleggen van de wandelpaden.
- In het voorjaar van 2023 worden het kunstwerk en de vernieuwde bruggen gerealiseerd.
- In het najaar van 2023 wordt de nieuwe vegetatie aangeplant.

Het voorlopige groenplan bestaat uit de volgende elementen:

- Handhaven van 121 bestaande bomen. Twee kastanjes worden gekapt vanwege bloedingsziekte;
- Verplanten van 32 bomen binnen het projectgebied;
- Aanplanten van 10 nieuwe bomen (zwarte els, winterik en zwarte tupelo bomen).
- Aanbrengen circa 1500 m² bosplantsoen bestaande uit krenten, lijsterbes, meidoorn, hazelaar, vuilbomen, hondsroos, kornoelje, sleedoorn, Gelderse roos en ribes;
- Inzaaien circa 170 are bloemrijk gras
- Inzaaien circa 140 are intensief gazon.
- Aanbrengen circa 1570 m² riet
- Planten circa 750 m² bloembollen

in bijlage 1 van dit besluit is het ontwerp van de inrichting weergegeven.

C.2.2 Doel van het project

Herinrichting van de locatie Stinspark in Zwolle, om daarmee het functioneel gebruik voor bewoners te vergroten.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de huismus van het verbod om nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen¹⁵ en van het verbod om deze vogels opzettelijk te storen¹⁶. Daarnaast vraagt u een ontheffing aan voor de egel van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen¹⁷.

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd met een doorlooperperiode van 2 jaar voor de periode van 1 november 2022 tot en met 1 november 2024. Hierbij is rekening gehouden met voorbereidende werkzaamheden en een eventuele uitloop van werkzaamheden als gevolg van onvoorziene omstandigheden.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- (2022). *Activiteitenplan herinrichtingswerkzaamheden Stinspark, Zwolle*. Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming. Rapport 21-155. Ecogroen bv Zwolle.
- Ondertekend machtigingsformulier Ecogroen.
- 24 oktober 2022. Notitie 'Antwoorden op aanvullende vragen ontheffingsaanvraag Stinspark in Zwolle', kenmerk 22-047.
- 24 november 2022. Notitie 'Antwoorden op aanvullende vragen (ronde 2) ontheffingsaanvraag Stinspark in Zwolle', kenmerk 22-047A.
- Brief inclusief handtekeningen met akkoord bewoners van huizen waar huismuskasten worden opgehangen.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 22 juli 2022 ontvangen.

Op 27 september en 1 november 2022 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 25 oktober 2022 en 25 november ontvangen¹⁸.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken het kennisdocument van de huismus¹⁹ en de brochure 'Soortenbescherming in Overijssel, Bunzing, egel, hermelijn en wezel'²⁰ bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport *Activiteitenplan herinrichtingswerkzaamheden Stinspark, Zwolle*²¹ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

In april 2022 is een QuickScan uitgevoerd, inclusief een veldonderzoek op 11 april 2022. Hierbij is het plangebied en de directe omgeving onderzocht op aanwezigheid van beschermde soorten. Alle soortgroepen zijn geïnventariseerd, waarbij de nadruk heeft gelegen op zoogdieren en broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen. In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Uit het quickscanonderzoek is gebleken dat de schuren binnen het projectgebied geschikt zijn voor huismus. Daarnaast heeft de begroeiing binnen het projectgebied potentie voor egel. Daarnaast zijn er

¹⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁶ Art. 3.1, vierde lid Wnb

¹⁷ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

¹⁸ Kenmerk provincie D2022-10-003171 en D2022-11-008191.

¹⁹ BIJ12, 2022. Kennisdocument huismus *Passer domesticus*.

²⁰ Provincie Overijssel. Februari 2021. Brochure Soortenbescherming in Overijssel Bunzing, egel, hermelijn en wezel.

²¹ Hoofdstuk 3 pagina 10 tot en met 11.

zijn nesten aangetroffen binnen het projectgebied welke potentie hebben voor de ransuil. In dit kader heeft aanvullend onderzoek plaatsgevonden naar de huismus en de ransuil. Voor egel is het uitvoeren van aanvullend veldonderzoek niet verplicht.

Het aanvullend onderzoek voor de huismus is uitgevoerd conform het Kennisdocument van de huismus (minimaal twee ochtendbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei). In totaal zijn twee veldbezoeken uitgevoerd (op 18 en 11 mei 2022).

Er is tevens aanvullend ransuilonderzoek uitgevoerd om aan te tonen en/of uit te sluiten of de in het projectgebied aanwezige nesten in gebruik zijn door ransuil. Voor ransuil is geen kennisdocument beschikbaar en is de onderzoeksmethodiek voor de ransuil gebaseerd op de inventarisatierichtlijnen van Sovon²². In dit kader zijn in de periode 15 maart tot en met 20 juli 2022 twee nachtelijke bezoeken uitgevoerd (op 11 april en op 17 mei 2022), waarbij roepende ransuilen in kaart zijn gebracht.

Tijdens het aanvullend soortgericht onderzoek zijn de volgende beschermde ecologische functies binnen het projectgebied aangetroffen:

- 8 nestplaatsen van de huismus

Deze nestplaatsen zijn aanwezig bij het grote schuurtje onder het golfplaten dak bij de lengtegevels. Ook zijn huismussen baltend waargenomen op de dakgoot van dit schuurtje. De populatieomvang binnen het projectgebied wordt hiermee geschat op circa 16-56 individuen (hoogste aantallen als de jongen net zijn uitgekomen). Dit aantal is gebaseerd op twee oudervogels met maximaal 5 jongen. Deze populatie maakt onderdeel uit van een netwerk van allerlei kleine en grote subpopulaties in de bebouwde kom van Zwolle.

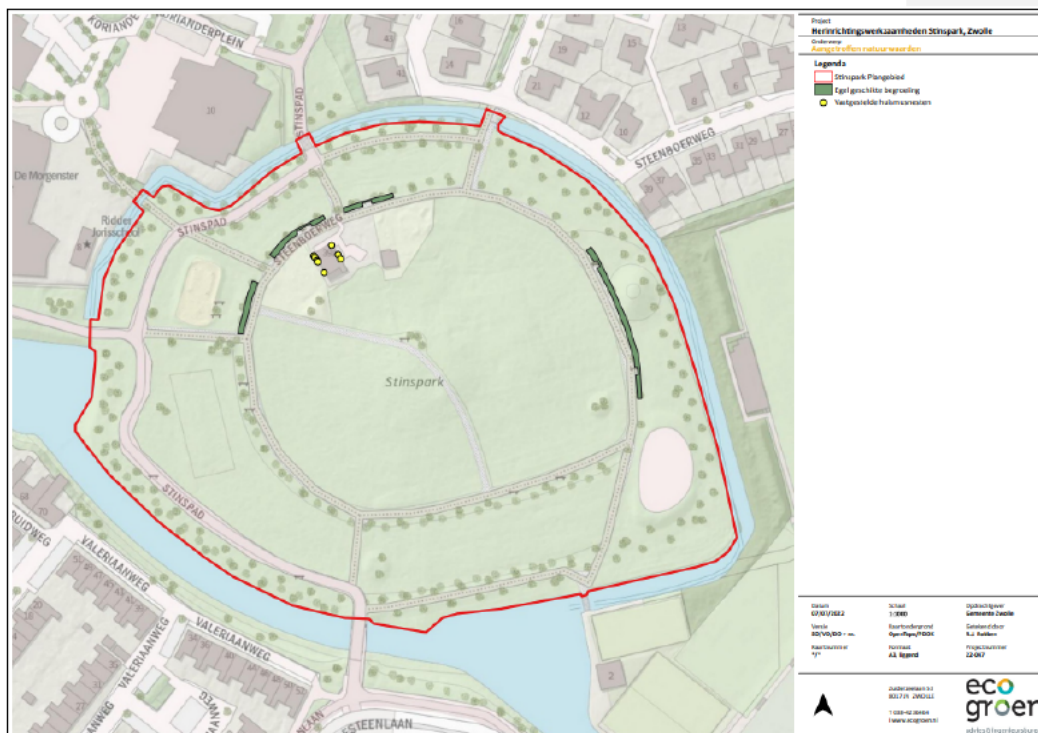
Exemplaren van de huismus zijn ook foeragerend waargenomen in het openbaar groen in de directe omgeving. Uit een uitgevoerde omgevingscheck blijkt dat in deze directe omgeving woningen aanwezig zijn met daarin geschikte nestplaatsen voor huismus, die niet allemaal bezet zijn. Het gaat om woningen met pannendaken aan o.a. de Steenboerweg, Anijskru dweg, Valeriaanweg en Kruizemuntweg. Zo zijn nestplaatsen van huismus buiten het projectgebied vastgesteld aan de Anijskru dweg 5 en 7. Plekken voor stofbaden en drinkwater, voedsel en dekking in de vorm van groenblijvende struiken, coniferen en klimplanten zijn in de omgeving van het projectgebied ruim aanwezig in tuinen van woningen en het openbaar groen.

- 1 verblijfplaats van de egel (eventueel voor paartje met jongen)

Er zijn meerdere waarnemingen van egel bekend in de nabije omgeving van het projectgebied (NDFF, 2022). Ook is egel tijdens het nachtelijke ransuilonderzoek foeragerend waargenomen in de vegetatie rondom de school 'CBS de Morgenster' op circa 30 meter van het projectgebied. Binnen het projectgebied is geschikt leefgebied van egel aanwezig. Het gehele projectgebied is geschikt als foerageergebied voor egel. Daarnaast zijn verblijfplaatsen te verwachten in vier dichte hagen binnen het projectgebied (zie figuur 1). De dichte hagen hebben een oppervlakte van circa 230 m². De grootte van het territorium van de egel verschilt per biotoop, maar varieert van 10 tot 40 hectare (Veldman & Troost, 2021). Egels zijn niet territoriaal en verdedigen hun leefgebied niet. Zodoende kunnen territoria van egels overlappen. De populatieomvang binnen het projectgebied wordt geschat op 1 tot 12 exemplaren. Hierbij is uitgegaan van één solitair levend exemplaar, of een egelpaar met maximaal 10 jongen. De populatie maakt onderdeel uit van een netwerk van allerlei kleine en grote subpopulaties in de bebouwde kom van Zwolle.

In de omgeving van het projectgebied zijn geschikte groenstroken en tuinen aanwezig. Omdat egels flexibel zijn in het vinden van verblijfplaatsen en ook gebruik maakt van kleine bladerhopen als verblijfplaats, kan er met zekerheid gesteld worden dat er veel uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn in de omgeving.

²² <https://stats.sovon.nl/stats/soort/7670>.

Figuur 1. Verblijfplaatsen huismus en geschikte begroeiing voor egel binnen projectgebied (Ecogroen, 2022)

De ransuil is tijdens het aanvullend onderzoek niet aangetroffen en is daarom verder niet in het onderzoek meegenomen.

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek zodanig is uitgevoerd dat dit voldoende heeft kunnen vaststellen of verblijfplaatsen van de huismus, ransuil, egel en eventuele andere beschermde soorten in het projectgebied aanwezig zijn.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Als gevolg van de voorgenomen sloopwerkzaamheden van de in het projectgebied aanwezige gebouwen gaan acht nestplaatsen van huismus verloren. Ook treedt er bij de sloopwerkzaamheden verstoring op. Daarnaast gaat foerageergebied (in de vorm van openbaar groen) van de huismus tijdelijk verloren door de herinrichtingswerkzaamheden.

Ook raakt door de herinrichting van het Stinspark circa 230 m² aan leefgebied met één of enkele verblijfplaatsen van egel tijdelijk ongeschikt als rust- en/of verblijfplaats, doordat tijdens herinrichting de bestaande hagen in dit park door de werkzaamheden tijdelijk ongeschikt/onbereikbaar zijn. De hagen blijven wel behouden en worden in de nieuwe plannen ingepast.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het Activiteitenplan uit de aanvraag²³, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de huismus en onze brochure 'Soortenbescherming in Overijssel - Bunzing, egel, hermelijn en wezel'. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de huismus en egel zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. Hieronder een nadere toelichting hierop per soort:

Maatregelen egel

De volgende maatregelen worden voor de egel voorgesteld:

- Voorafgaand aan de (graaf)werkzaamheden rondom de bestaande hagen in het park worden de betreffende hagen door een ecooloog geïnspecteerd op de aanwezigheid van egels om te voorkomen dat deze ingesloten raken of bij de werkzaamheden gewond raken. De vegetatie (max. 50 centimeter hoog) is goed te inspecteren. Pas als bij de controle geen egels worden waargenomen, kunnen de werkzaamheden rondom de hagen worden uitgevoerd. Wanneer egels worden waargenomen, worden de werkzaamheden ter plekke uitgesteld (zone circa 5 meter rond de verblijfplaats) tot de aanwezige egel uit eigen beweging een ander heenkomen heeft gezocht.
- Doordat egels veel verschillende nesten gebruiken en per nacht een paar kilometer afleggen om te foerageren, blijven in de directe omgeving altijd voldoende alternatieve verblijfplaatsen en foerageergebied aanwezig in tuinen en gemeentelijk groen (struweel, bosjes en bloemperkjes). Zekerheidshalve worden er in de omgeving van het projectgebied in totaal vier egelkasten geplaatst waarnaar de egel tijdens de werkzaamheden kan uitwijken (zie bijlage 3 voor locaties egelkasten).
- Bij de toekomstige inrichting van het park wordt rekening gehouden met de egel. De aanwezige hagen (met een oppervlakte van circa 230 m²) met mogelijke verblijfplaatsen van egel blijven, na herinrichting, aanwezig. Daarnaast wordt het park meer geschikt gemaakt als leefgebied voor de egel door de aanleg van diverse groenvoorzieningen, zoals 1.500 m² bosplantsoen, 1.570 m² riet, 170 are bloemrijk gras en 140 are intensief gazon. In de nieuwe situatie is voldoende ruim voldoende (en geschikt) leefgebied voor egel aanwezig ten opzichte van de huidige situatie.

Aanvullend op deze bovenstaande nemen wij in onze voorschriften op, dat als men de werkzaamheden rondom deze hagen in de kwetsbare voortplantings- en/of overwinteringsperiode van de egel wil uitvoeren, dit alleen mogelijk is als, na inspectie door een ecologisch deskundige, blijkt dat deze hier niet aanwezig is.

Bij aanwezigheid van een nest in de voortplantingsperiode of de aanwezigheid van een overwinteringsplek in de winterperiode, dan dient deze plek te worden gemarkeerd, te worden ontzien en mogen er 5 meter rondom deze plekken geen werkzaamheden worden verricht tot nadat de egel zijn nest of overwinteringsplek heeft verlaten (voorschriften 12 en 13).

Staat van instandhouding egel

De landelijke staat van instandhouding van de egel is onbekend door gebrek aan landelijk representatieve monitoring. Op de Rode Lijst van de Nederlandse zoogdieren is de status dan ook 'onvoldoende gegevens'. Uit tellingen vanuit het Netwerk Ecologische Monitoring bleek dat de egelpopulatie over de periode 1994-2018 matig is afgenomen (Zoogdierverseniging, 2021).

Door het nemen van voorzorgsmaatregelen, zoals het uitvoeren van een egelinspectie voorafgaand aan de werkzaamheden, het plaatsen van vier egelkasten en het realiseren van nieuw leefgebied blijven negatieve effecten op exemplaren van egel tot een minimum beperkt.

De lokale staat van instandhouding van egel is niet in het geding. Afbreuk aan de (lokale) staat van instandhouding is niet aan de orde, omdat diverse maatregelen worden genomen om te voorkomen dat exemplaren van egel geschaad of gedood worden tijdens de werkzaamheden. Om de periode van de werkzaamheden te overbruggen zijn er bovendien voldoende alternatieve leefgebieden in de omgeving van het projectgebied. Bovendien worden in de omgeving van het projectgebied in totaal vier egelkasten geplaatst, zodat met zekerheid gesteld kan worden dat egel voldoende uitwijkmogelijkheden heeft.

²³ Hoofdstuk 6, pagina 18 tot en met 19.

Daarnaast blijven de hagen, met potentiële verblijfplaatsen van de egel, intact en wordt in de toekomstige situatie volgende nieuw leefgebied voor egel binnen het projectgebied gerealiseerd.

Maatregelen huismus

- De sloop van de schuur, waar de nestplaatsen zijn aangetroffen, wordt binnen het broedseizoen van huismus uitgevoerd, in voorliggende situatie de periode 1 november 2022 tot 1 maart 2023. Omdat de werkzaamheden binnen het broedseizoen van huismus worden uitgevoerd, is het niet nodig om de schuur ongeschikt te maken voor huismus. Door het golfplaten dak voorzichtig te demonteren, vliegen aanwezige huismussen uit zichzelf weg.
- Ter vervanging van de acht nestplaatsen van huismus worden in totaal 16 houtbetonnen huismuskasten (type Mussenloft Almeria) geplaatst in de directe omgeving van het projectgebied (zie bijlage 3). Deze worden geplaatst aan woningen/gebouwen, binnen een afstand van 200 meter van het projectgebied. De huismuskasten zijn van duurzaam houtbeton, waardoor ze garant staan voor een extra lange levensduur. Daarnaast worden de huismuskasten beschermd onder dakoverstekken opgehangen, waardoor de nieuwe nestlocaties voor huismus permanent geborgen zijn. Door het plaatsen van de kasten onder dakoverstekken staan de kasten minder onder invloed van weersomstandigheden en direct zonlicht (oververhitting). Doordat de nestkast is opgesplitst in twee delen, vormt deze een effectieve en extra beveiligde (tegen roofdieren) broedruimte.
- De huismuskasten worden voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden geplaatst. Pas als de huismuskasten minimaal drie maanden hangen, worden de schuurtjes gesloopt. Doordat direct de permanente voorzieningen worden geplaatst, is het niet nodig om tijdelijke kasten op te hangen.
- Door de aanplant van bosplantsoen, heesters, bloemstroken en bomen en de komst van gazon en halfverharde paden is het Stinspark (opnieuw) geschikt als leefgebied voor de huismus. Enkele soorten waarvan op dit moment zeker is dat ze aangeplant worden zijn: zwarte els, moerasseik, Amerikaans krentenboompje, wilde lijsterbes, sporkhout, zwarte bes en sleedoorn. Specifiek komt er een speelplaats in het park met een zandige ondergrond (speelzand), wat ervoor zorgt dat de huismus ook een plek in het park tot zijn beschikking heeft om een stofbad te nemen. Enkel nestplaatsen ontbreken binnen het nieuwe Stinspark t.o.v. de oude situatie, maar worden in de directe omgeving gerealiseerd.

Op basis van de kaarten en de foto's is in aanvullingen op de aanvraag²⁴ nader onderbouwd of de voorgenomen locaties voor permanente vervangende huismuskasten voldoende geschikt zijn voor de huismus. Hierbij is gekeken naar de aanwezigheid van voldoende plekken voor stofbaden, dekking, voedsel en slaapplekken in de directe omgeving van de voorgenomen nestlocaties in de vorm van struiken, bomen, (conifeer)hagen, braamstruweel en klimplanten zoals klimop. Hieruit blijkt dat de nieuwe locaties voldoen aan de vereisten voor vervangende nestlocaties uit het Kennisdocument (zie bijlage 2 van deze ontheffing).

Rekening houden met vorstperiode bij sloop in winterperiode

Aanvullend op voorgaande maatregelen, nemen wij als extra voorwaarde in onze voorschriften op (voorschrift 6) dat het ongeschikt maken van nestplaatsen (ofwel et slopen van de schuur) tijdens een aaneengesloten vorstperiode van minimaal drie dagen in de periode december tot en met februari is niet toegestaan. Zo'n vorstperiode vormt ook een kwetsbare periode. Deze periode is weergegeven in oranje in het overzicht in voorschrift 5. Bij een dergelijke vorstperiode blijven ook overdag de temperaturen lager dan 0 graden Celsius. Het ontoegankelijk maken moet daarvoor of daarna worden uitgevoerd.

Toestemming eigenaren gebouwen en huizen

Omdat het in deze ontheffing om permanente mitigatie gaat van nestkasten voor huismus nabij de te slopen schuur aanwezige woningen en gebouwen van derden, is het noodzakelijk dat bij de ontheffing een toestemmingsverklaring van de betreffende eigenaren van deze gebouwen is bijgevoegd, waarin is opgenomen dat ze akkoord gaan met het ophangen van deze permanente huismussenkasten, zodat ze hier ook op kunnen worden aangesproken als ze worden weggehaald. Deze toestemmingsverklaringen zijn bij de aanvraag voor de ontheffing gevoegd (zie bijlage 4).

Commented [KS(1)]: Nog niet volledig!!! Volgt nog.

²⁴ Aanvullingen met kenmerken D2022-10-003171 en D2022-11-008191.

Staat van instandhouding huismus

De landelijke staat van instandhouding van huismus is beoordeeld als 'stabiel'. Deze beoordeling is ontleend aan de beschikbare kennisdocumenten (BIJ12, 2017), informatie van Sovon vogelonderzoek Nederland (Sovon, 2021) en de meest recente Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage (Adams et al., 2020).

De (lokale) gunstige staat van instandhouding van huismus komt met dit project niet in het geding. Er worden diverse maatregelen genomen om te voorkomen dat exemplaren geschaad of gedood worden tijdens de sloopwerkzaamheden. De sloop van de schuur met verblijfplaatsen wordt uitgevoerd in de minst kwetsbare periode (buiten broedseizoenen) zodat verstoring tot een minimum beperkt blijft. In de directe omgeving van het projectgebied is een veelvoud aan bebouwing aanwezig die geschikt zijn als alternatieve nestplaats voor de huismus en waar geen werkzaamheden plaatsvinden. Bovendien worden, voorafgaand aan de werkzaamheden, buiten het plangebied 16 nieuwe permanente huismusloften²⁵ aangeboden als alternatieve nestplaatsen om zowel de periode van de werkzaamheden te overbruggen als om hierna als permanente voorziening te functioneren. Hierbij is ook rekening gehouden met de geschiktheid van de directe omgeving van deze nestkasten voor de huismus (voldoende plekken voor stofbaden, dekking, voedsel en slaapplekken in de directe omgeving van de voorgenomen nestlocaties aanwezig zijn in de vorm van struiken, bomen, (conifeer)hagen, braamstruweel en klimplanten, zoals klimop). Zo zijn er te allen tijde ruim voldoende geschikte uitwijkmogelijkheden aanwezig voor huismus. Door de herinrichting van het Stinspark ontstaat er tevens meer geschikt foerageergebied voor de huismus door de aanplant van bosplantsoen en ruigtestroken.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van herinrichting van het Stinspark in Zwolle leiden tot het beschadigen en vernielen van nestplaatsen, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de huismus en egel. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 lid 2 en artikel 3.10 lid 1b van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

U heeft ook ontheffing aangevraagd van het verbod om huismus opzettelijk te verstoren (artikel 3.1 lid 4 van de Wnb), omdat u de verblijfplaats buiten het broedseizoen ongeschikt maakt, als de huismus deze nog wel in gebruik kan hebben als schuil-/overwinteringsplek.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project.

Het uitvoeren van deze herinrichtingswerkzaamheden in het Stinspark is locatiegebonden en kan niet op een andere plek worden uitgevoerd. Een alternatieve inrichting van het Stinspark is geen optie. Het huidige leefgebied van egel wordt ingepast in de plannen. Het tijdelijk ongeschikt raken van dit leefgebied, valt niet te voorkomen, gezien de opgave van de herinrichting.

Daarnaast is er bewust voor gekozen om de schuur met de huismusnesten niet in te passen. Doordat het park de functie als kinderboerderij verliest, verliest ook de schuur haar functie. Om leegstand en verloedering van de schuur te voorkomen, wordt deze preventief gesloopt. Hierdoor ontstaat er bovendien meer ruimte voor groen. Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor huismus en egel worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken. Ook de planning is zoveel mogelijk aangepast aan de functies die het projectgebied heeft voor huismus en egel. De werkzaamheden vinden zoveel mogelijk plaats in de ecologisch meest gunstige periode. Het hanteren van een andere planning heeft voor de aanwezige beschermde natuurwaarden geen voordelen.

²⁵ <https://www.nl.vivara.be/mussenloft-almeria>.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenoemen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig;

- In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid (artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b van de Wnb);

Openbare veiligheid

De gemeente Zwolle wil het Stinspark herinrichten door meer ruimte te geven aan de historie van het Stinspark en meer ruimte te geven voor groen. De schuur wordt hierbij preventief verwijderd om overlast, vandalisme en mogelijk brandstichting te voorkomen. In de huidige situatie wordt de schuur namelijk gebruikt als onderkomen voor de schapen die rondom de schuur grazen. In de toekomstige situatie wordt de schuur niet meer gebruikt, doordat de schapen op deze plek weggaan. Het risico bestaat dat de dan leegstaande schuur in gebruik wordt genomen door de groep jongeren die momenteel het skatepark als ontmoetingsplaats gebruiken. Het huidige skatepark wordt namelijk opgeven. Leegstaande bebouwing trekt hangjeugd en vandalisme aan, wat vernielingen en mogelijk brandstichting tot gevolg heeft. Om dit te voorkomen wil de gemeente Zwolle de schuur preventief verwijderen. Hierdoor nemen veiligheidsrisico's af en dient het project het belang van de openbare veiligheid.

Volksgezondheid

Daarnaast komt er door de sloop van de schuur meer ruimte vrij om in te vullen met groen. Voor het behoud van een vitale en aantrekkelijke stad, dient bebouwing te worden afgewisseld met een aantrekkelijke en gevarieerde groene, openbare ruimte. Het nieuwe Stinspark kent een rijke historie die zichtbaar terug wordt gebracht in samenhang met het omliggende (nieuwe) groen. Een park met als functie verblijf, educatie en recreatie. Niet alleen voor omringende bewoners en scholen, maar ook voor Zwollenaren die behoefte hebben aan meer bewegingsruimte. Veel groen en het verbreden van de watergang (gracht) zullen ook bijdragen aan de klimaatadaptatie; tegen de hittestress en zorgen voor wateropvang voor de stad. Gezien het bovenstaande draagt het park bij aan een gezonde leefstijl, goed onderwijs en nemen gezondheidsrisico's af en dient het project het belang van de volksgezondheid.

- en in het belang van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde (artikel 3.10, tweede lid, onderdeel a van de Wnb).

Het betreft een ruimtelijke herinrichting van een stadspark, wat valt onder het belang van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling van gebieden.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁶ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁷. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

²⁶ Art. 1.10, derde lid Wnb

²⁷ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om verblijfplaatsen van huismus en egel te beschadigen en huismussen te verstoren kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

Bijlage 1 Definitief ontwerp inrichting Stinspark

Bijlage 2 voorwaarden bij vervangende nestplaatsen huismus:

Voor de vervangende nestplaatsen geldt:

- dat ze minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de oorspronkelijke nestplaats en de start van de werkzaamheden aanwezig zijn, om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen;
- dat er meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden moeten worden. Zorg dat de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen; dit kan dichterbij elkaar, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit;
- zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaats worden geplaatst en als dat niet mogelijk is, dan in de directe omgeving (in de regel binnen 200 meter) van de oorspronkelijke nestplaats en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen;
- op minimaal 3 meter hoogte plaatsen;
- dat er een passende broedruimte aangeboden wordt. Een kunstmatige nestruimte (binnenmaten) met een bodemmaat van tenminste 12,5 x 12,5 cm en een hoogte van tenminste 17 cm (nestbodem is een paar cm dik) en een invliegopening met een diameter van 3,4 cm moet voldoen;
- dat ze op een voor de huismus geschikte wijze en plek worden aangebracht. Zo mogen ze niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden: voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot, dakoverstek of iets dergelijks. Temperatuurverloop in nestplaatsen van huismus wordt bepaald door de oriëntatie van deze nestplaatsen;
- in de directe omgeving van de nieuwe nestplaats continu voldoende dekking aanwezig is. Het gaat dan om struiken met een hoogte van 2 á 3 meter hoog. Die zorgen voor voldoende effectiviteit. De effectiviteit wordt verhoogd als het om altijdgroene struiken gaat of stekelige struiken.,
- dat er altijd (zo mogelijk binnen 100 meter, bij voorkeur binnen 50 meter) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken beschikbaar zijn. Met name inheemse planten/struiken en enkele inheemse grote bomen zijn leverancier van eiwitrijk voedsel (kleine zachte insecten, larven, rupsen) voor de jongen. Altijd groenblijvende struiken/bomen, dichtvertakte hagen, gevelbegroeiing of plekken onder daken zijn geschikt als collectieve slaapplek (en tevens voor dekking) voor mannetjes, ongepaarde vrouwtjes en jonge vogels;
- dat ze van voldoende duurzaam materiaal zijn en op een voldoende duurzame wijze worden geïntegreerd, bevestigd of ingemetseld. Of de duurzaamheid voldoende is hangt van meerdere factoren af, bijvoorbeeld van het type materiaal (hout, houtbeton, aardewerk, en dergelijke), van de houtsoort (ceder en robinia zijn duurzamer dan vuren of grenen), de wijze van ophanging, de aangebrachte plek (bijvoorbeeld onder een dakgoot of een andere vorm van overhang of vol in zon en wind), het te verwachten gebouwbeheer (bij schilderwerk verdwijnen regelmatig aangebrachte voorzieningen) en of het beheer en onderhoud van de voorziening (herstel bij gebreken) geregeld is;
- dat er voldoende veiligheid is tegen predatoren. Dit geldt voor de nestplaats zelf, als ook dat er voldoende opgaand groen in de directe omgeving aanwezig is als dekking voor volwassen vogels of (net uitvliegende) jonge vogels;
- dat het materiaal waarvan ze zijn gemaakt niet behandeld is met chemische middelen
- dat het beheer van het gebouw (en de ecologisch functionele omgeving) duurzaam geregeld is. Het gaat om een duurzame maatregel voor de lange termijn. Dit beheer moet gebeuren in een periode dat verstoring niet of minimaal optreedt.

Bijlage 3 Mitigatie huismus en egel

Voorgenomen mitigatie nestlocaties huismussen

Nestlocaties aan scholen en woningen Steenboerweg

Nestlocaties tribune WVF

Nestlocaties omgeving Valeriaanweg

Locaties tijdelijke egelkasten

De 4 locaties met blauwe stippen zijn de locaties met egelkasten en de rode stippen geven nogmaals de locaties voor de huismuskasten weer.

Bijlage 4 Toestemmingsverklaringen eigenaren gebouwen en huizen met permanente huismuskasten